

Primorski dnevnik

Leto XIII - št. 226 (3761)

TRST, nedelja 22. septembra 1957

Cena 30 lir

ŠE EN KOMISAR...

Vzrok za imenovanje komisarja v tržaški občini je v dejstvu, da so demokristjani podredili koristi občinske skupnosti interesom svoje stranke

Tržaški občinski svet, edini izvoljeni organ tržaškega prebivalstva, ki je doslej zastopal in branil koristi občine in občanov, je po 16 mesecih zaključil svojo poslovno dobo. Nad polovico občinskih svetovalcev je odločil svoje mandate in tako izšlo razpust občinskega sveta ter imenovanje komisarja, ki bo od sedaj upravljal občino in ki bi moral pred oblastmi zastopati raznovrstne tekoče potrebe tržaškega prebivalstva.

Ze bližnja bodočnost bo pokazala, da so občinski svetovalci, ki so podali ostavke na svoje mandate, koristili morda interesom svojih strank, a slabo zastopali koristi občinske skupnosti in te koristi se slabo branili. Na dnevnem redu je namreč mnogo takih vprašanj, ki bodo težko našla zadovoljivo rešitev brez aktivnega sodelovanja izvoljenih zastopnikov ljudstva. Prav tako je gotovo, da komisar ne bo tako tenkočuten za interese prebivalstva, kot potrebuje odločati o povzrajanju davkov in tarif za razne aegativske usluge, ko bo treba pritiskati na žep davkoplačevalcev in koristnikov Aegat, da se zmanjša primanjkljaj občinskega proračuna in v ravnotežju proračun tega važnega občinskega podjetja. Se hujše posledice bo imele komisarijevo poslovanje pri reševanju vrste drugih vprašanj, s katerimi se je bavil občinski svet, da bi omilil stanovanjske težave, preprečil sodne izgube ali vsaj omilil njihove posledice. Se prav posebej pa bo odpadla ona dosledna borba za ukrepe, ki naj bi zmanjšali gospodarsko krizo in prispevali k obnovi tržaškega gospodarstva.

Prosta cona in deželna samouprava bosta zbrisani z dnevnega reda, če ne bodo znale (ali hotele) politične skupine, ki imajo iste ali podobne poglede na ta in druga osnovna vprašanja, nadaljevati borbo izven občinskega sveta in izsilili rešitev, ki odgovarja zahtevam velike večine Tržčanov. Borba za rešitev teh vprašanj, ki se je vodila doslej v občinskem svetu, bi se morala namreč nadaljevati ne samo v časopisju in v resolucijah vodstev strank, temveč v prvi vrsti z mobilizacijo širokih množic in z zahtevnim članom parlamenta za življenjska vprašanja našega mesta.

O vzrokih, ki so privedli do razpusta občinskega sveta, je bilo že mnogo govora. Toda ne bo odveč, če vsaj nekatere na kratko povzamemo že zaradi tega, da bi se mogli volivci usmeriti na bodočih volitvah.

Eden izmed glavnih vzrokov je v tem, da Krščanska demokracija, ki ima v tržaškem občinskem svetu

20 do 60 zastopnikov, ni hotela na noben način prilagoditi svoje politike odnosom sil, ki so prisle do izraza na lanskim majskih volitvah. Volivci so tedaj (27. 5. 1956) spremenili razmerje sil, ki so ga dale prve in druge občinske volitve in omogočile, da je Krščanska demokracija s sredinskimi strankami nemoteno upravljala občino, ker je imela že sama absolutno večino v občinskem svetu. Pri zadnjih volitvah pa je Krščanska demokracija s sredinskimi strankami (socialdemokracija, republikanci in liberalci) razpolagala samo s 27 občinskimi svetovalci: ostala je torej v manjšini. Kljub temu je hotela proti opoziciji izvajati občinsko politiko kot je bila navajena do tedaj, in vsiliti večini svoje poglede glede različnih vprašanj. Prej je lahko prezirala, kakor je to dejansko tudi storila, predloge in mnenja opozicije. V novem položaju pa to ni bilo več mogoče. Nasprotno: nov položaj je zahteval od krščanske demokracije gibčno politiko, odprto in prirojeno odnosom sil v občinskem svetu. Ta položaj je zahteval zlasti od krščanske demokracije, da si poišče zaveznike in z njimi ustvari potrebno večino, ker je jasno, da manjšina lahko vlada in upravlja le dokler to hoče in dopušča večina. Kljub temu da je to vsakomur jasno, so demokristjani odklanjali vse predloge za pritegnitev v občinski odbor predstavnikov zmerne leve in z njo ni ustvarili v občinskem svetu potrebno večino. To da tak sporazum z zmerno levo je bil mogoč le pod pogojem, da Krščanska demokracija postavi z vso odločnostjo pred rimsko vlado že splošno znane zahteve tržaškega prebivalstva, od katerih je odvisna obnova gospodarstva in da brez izmikanja stvari vprašanje deželne samouprave, ki naj zagotovi Tržakemu osemletno čim širšo zakonodajno, finančno in upravno avtonomijo. Demokristjani tega pogoja niso hoteli sprejeti, ker so preveč tesno povezani z velekapitalom in ker njihovo stranko razjedajo najbolj nasprotujoče si smeri in težnje, ki gredo od skrajne desnice do zmerne leve.

Na drugi strani pa se Krščanska demokracija zaveda hudih posledic svoje ravnanja in skuša zaradi tega zvrtniti vso odgovornost za razpust občinskega sveta na levo, čes da je ta ovirala redno upravo občine z dolgovozno in brezpredmetno diskusijo o političnih vprašanjih, ki ne spadajo v delokrog občinskega sveta. Ti očitki seveda ne držijo, ker so iz trte izvirli. Njeni očitki bi bili morda upravičeni le, če bi bila borba za prosto cono, za trgovsko mornarico, za pristaniški promet in industrijo, dalje borba za upravno ureditev tržaškega področja v okviru deželne avtonomije itd., itd., »brezpredmetna in nepotrebna politična diskusija«. Borba za rešitev teh vprašanj pa ne samo da ni brezpredmetna, temveč je življenjske važnosti za naše mesto.

Demokristjani pa hkrati pozabljajo, da so prav levčarske skupine v tej kratki poslovni dobi občinskega sveta večkrat zahtevale sklicanje sveta, da bi razpravljali o nujnih vprašanjih, ki spadajo v njegovo pristojnost. Demokristjani pozabljajo tudi, da so predložili občinski proračun za letošnje leto šele letos v aprilu in da je bil sprejet šele v avgustu! Kdo nosi odgovornost za tako grobo malomarnost pri upravljanju občine, če ne ravno Krščanska demokracija, ki hoče odgovornost za komisarja sedaj zvaliti na druge?

Vsakomur je jasno, da bo komisarska uprava škodljiva za interese občinskih svetnikov. Toda kljub temu so se demokristjani postavili na stališče, da se morajo upravne volitve vsiliti šele po političnih volitvah. To pomeni, da bo komisarska uprava trajala skoraj eno leto.

Proti temu bi morale nastopiti vse stranke, ki skrbijo za koristi občine, in zahtevati od pristojnih oblasti, da se občinske volitve čimprej razpišejo. Tak nastop, kakor tudi borba za uveljavitev osnovnih zahtev tržaškega prebivalstva, bo učinkovit, če se bodo levčarske stranke zavedale, da je v borbi za rešitev tega konkretnega vprašanja potrebno tudi imenovanje in skupno govorico.

V New Yorku se je pretekli teden začelo dvajseto redno zasedanje glavne skupščine OZN, na katerem se začena razprava o vrsti zelo važnih mednarodnih vprašanj, zlasti o razorožitvi. Za predsednika dvajsetega zasedanja je bil izvoljen novozelandski delegat Leslie Knox Munro, potem ko je libanonski zunanji minister Malik umaknil svojo kandidacijo, zato da bi se zasedanje začelo »čim večji slogi«. Na sliki vidimo Munro, ki sedi pri mizi novozelandske delegacije in se razgovarja z italijanskim delegatom Grillom.

Po konferenci pri »okrogli mizi« med voditelji francoskih strank

Korak nazaj pri reševanju alžirskega vprašanja

Francoska vlada je odobrila kompromis, dosežen na konferenci, ki praktično jemlje bistvo okvirnemu zakonu, ki je itak malo nudil Alžircem - Vladi je morda uspelo trenutno preprečiti krizo, toda v ponedeljek jo čaka nova nevihta v skupščini - Alžirci poudarjajo, da je debata o okvirnem zakonu smešna, ker se ne ozirajo na njihovo mnenje

PARIZ, 21. — Konferenca pri okrogli mizi, ki je trajala večerj ves dan in tudi danes dopoldne, je danes zaključila delo s kompromisom, ki praktično pomeni, da bodo tokrat napovedane reforme v Alžiru ostale še dalje na papirju. Socialisti, ki so zapirali, da okvirni načrt,

kakor ga je bil predložil Bourges-Maunoury, pomeni zanje »minimum«, so zopet popustili, ker so se pač zbal, da bi drugače povzročili krizo vlade prav v sedanjem trenutku, ko se v OZN pripravljajo na razpravo o Alžiru.

Kakor rečeno, je na konferenci voditelji strank

pristo do kompromisa, ki ga je ministrski svet popoldne odobril. Poročilo o seji vlade pravi, da je ministrski svet ena podlagi poročila predsednika vlade odobril besedilo pisma, ki popravlja načrt okvirnega zakona o Alžiru. Ministrski svet je pooblastil predsednika vlade, da postavi vprašanje zaupnice med sedanjem debato v skupščini, če bo to potrebno.

Sicer pa so se vsi voditelji političnih strank, ki so se udeležili razgovorov, obvezali, da bodo zagovarjali doseženi sporazum, ki vsaj začasno odstranjuje spor glede oblasti bodoče izvršilne oblasti v Alžiru.

Glavni spor je bil glede ustanovitve zveznega sveta, t.j. alžirske izvršilne oblasti. Po dolgem barantanju so se sporazumeli, da bodo v načrtu zakona izpuščene določbe, ki se tičejo ustanovitve tega organa. Okvirni zakon določa ustanovitev teritorialnih krajevnih alžirskih skupščin, izvoljenih na podlagi splošnih volitev ter osrednje skupščine. Šele 18 mesecev po volitvah za omenjene skupščine bo novi zakon določil oblast, ki naj se podeli zveznemu alžirskemu svetu, ki je vrhovni izvršni organ. Ker pa je določeno, da bodo volitve šele dve leti po pomirjenju v Alžiru, bi novi zakon stopil v veljavo šele čez tri leta in pol. Praktično torej se je ponovno zavlekla izvedba tistih reform, ki naj ustvarijo »novo Alžir«, o katerem je govoril bivši predsednik vlade Mollet.

Današnji sporazum pomeni torej zmago desnice, na eni strani so socialisti in ljudski republikanci, sicer dosegli pristaneke za ustanovitev alžirske politične zvezne organizacije, minister Morice in njegovi pristaši pa so uspeli doseči, da bosta funkcioniranje in oblast tega organa ostala še dolgo časa mrtva točka. Predsednik vlade Bourges-Maunoury pa je rešil svojo vlado krize, ki se je zdelala neizbežna. Toda alžirsko ljudstvo zopet vidi, da uradna Francija nima nobene volje, da bi uredila spor in priznala Alžircem pravice, ki jim gredo.

Komentarji večernih listov dokazujejo, da se tudi francoski politični krogi ne motijo o pravih vzrokih, ki so pripeljali do sporazuma, t.j., bližnja razprava o Alžiru v OZN. Pred 48 urami je zunanji minister Pineau izjavil: »Če ne bo okvirni zakon odoben, ne bom mogel odgovorjati o izidu debate v Združenih narodih. Pripominja se, da je Bourges-Maunoury uspelo izkoristiti bojazen političnih strank pred krizo prav med zasedanjem glavne skupščine OZN in je tako te stranke prisilil na kompromis.

Opazovalci pa se dalje sprašujejo, ali bo ta kompromis imel v OZN prav nasprotni učinek, kakor si ga želi francoska vlada. Kajti kompromis pomeni korak nazaj v primerjavi s prvimi načrti, ki ga je pripravila francoska vlada in ki ga je branil zunanji minister Pineau med svojo nedavno turnejo po Južni Ameriki in ZDA. Znano je, da je alžirska narodnoosvobodilna fronta že zavrnila tudi prvi načrt, ki itak Alžircem ni nudil mnogo. Sprito tega dejstva, se je

položaj Francije v OZN poslabšal.

Ceprav nudi sporazum pri okrogli mizi francoski vladi kratek oddih, ni se mogoče reči, da je črn oblak nad vlado izginil z obzorja. Nasprotno, v skupščini, kjer bodo o okvirnem zakonu razpravljali v ponedeljek, bo prav verjetno nastala nevihta. Izjave, ki so jih podali voditelji strank po končanih razgovorih, kažejo, da bodo poslanci v skupščini zahtevali še nadaljnje spremembe zakona.

Med pogajanjmi so neodvisni, ki jih zastopa Roger Duchet, zatrjevali, da je »politika napaka« že sedaj predvidevati alžirsko izvršilno oblast. Če bi jo že sedaj predvidevali, bi se odrekli elementu diskusije, ki bi utegnil postati zelo koristen med poznejšimi francosko-alžirskimi razgovori. Trdil je dalje, da bi s tem »stvegali, da bi se prekomerno povečale zahteve izvoljenih muslimanskih predstavnikov.

Guy Mollet pa je v imenu socialistov poudarjal, da bi bilo »praznina«, v zakonu mnogo bolj nevarna, »če bi se vse ostalo medlo, boste videli, da se bodo izvoljeni Alžirci trudili, da gredo za vsako ceno še pred rokom evolucije v naskok, da dosežejo izvršilno oblast brez meja suverenosti.« Kakor se vidi, hočejo eni in drugi z različnimi metodami in po različnih poteh doseči isto, t.j. še dalje odtrgati Alžircem neodvisnost, češ da je Alžir sestavljen iz del francoskega ozemlja.

Ze na zadnji seji socialističnega vodstva je vodja manjšine Gaston Defferre ostro napadel sedanjí program in vodstvo stranke, rekoč, da je vladni program v globokem nasprotju s sklepi kongresa socialistov v Toulouse. Hkrati je odločno nastopil proti razdelitvi Alžira na polsamosupravna področja, čes da to ne bi končalo triletno vojno. Njegovo stališče so podprli zastopniki federacij z juga in s srednjih okrožij. Minister rezident v Alžiru Robert Lacoste in minister za zunanje zadeve Christian Pineau sta zagovarjala stališče, da je nujno potrebno, da skupščina sprejme vlado, načrt. »Položaj v Alžiru opravičuje upanje v našo zmago, je dejal Lacoste, sprejetje statuta pa lahko samo pospeši izpolnitev naših smotrov. Christian Pineau se je zavzemal za »evolujski pomen« statuta, ki bo polskoma utrjeval funkcijo alžirskih skupščin in izvršnih svetov, ki bi bili izvoljeni na enotnih volitvah. Ko je omenil, da bo v kratkem v Združenih narodih debata o Alžiru, je Pineau dejal: »Brez odobrenja alžirskega statuta ne bi mogel izpolniti svoje naloge v Združenih narodih.

V podporo skrajnim nasprotnikom alžirske neodvisnosti, oziroma tudi same avtonomije, pa je »patriotična organizacija«, ki je desničarsko združenje Francozov v Alžiru, objavila manifest, s katerim zahteva zavrnitev okvirnega zakona, o katerem pravi, da je protustaven. Manifest pravi, da mora Alžir ostati »francoska pokrajina«.

V Združenih narodih se bo v kratkem pričela nova tretja debata o Alžiru. Če delegatov iz raznih držav sveta so uprte v francoskega zastopnika z vprašanjem, kaj je Francija zadnje leto dni storila, da bi upravičilo upanje, da bo v duhu sodelovanja in z mirnimi sredstvi našla demokratično in pravično rešitev alžirskega vprašanja v skladu z načeli listine Združenih narodov? Medtem ko v Parizu razpravljajo o alžirskem statutu, ugotavlja današnja beograjska »Borba«, v Alžiru že trideset mesecev grmijo topovi. Alžirski uporniki so že rekli, da je razprava o statutu smešna, ker se z njim želi rešiti usoda Alžira, ne da bi vprašali zastopnike alžirskega naroda za mnenje.

Francoska vlada je sporočila, da namerava prodati na borznem trgu del svojih delnic v petrolejski industriji. Dekret pojasnjuje, da se bo prodaja izvršila z javno emisijo določenega števila »kupljivih petrolejskih delnic«. Dekret pojasnjuje, da bodo odgovarjala državnim delnicam francoskih družb za iskanje, proizvodnjo in čiščenje petroleja.

Država je udeležena v francoski petrolejski industriji s 35 odstotki vseh delnic družbe »Compagnie Francaise des Petroles«, katere je lastnica 24,75 odstotka delnic »Iraq Petroleum Company«, šest odstotkov delnic »Iranian Oil Consortium«, 50 odstotkov delnic bogatih petrolejskih vrelcev v Hassi Messaoud in Sahari in 53 odstotkov delnic v »Société Nationale de Petroles d'Aquitaine«.

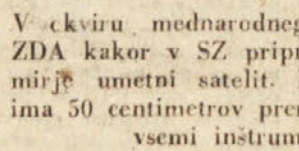
IGRA SENC

— Mislim, da je razumel, da mi spričo nevarnosti, ki mu preti, ne moremo ostati brezbrizni! (Iz zagrebškega »Vjesnika«)

Deselletni MICHAEL CHERNENAK je bil obtožen, da je ubil svojega očeta, ko je pri nekem prepiru med materjo in očetom branil svojo mater. Sodišče ga je oprostil.

V skupni izjavi se poudarja tudi, da bi združitve Nemčije v mirolnjubo in demokracijo državo prispevala k uveljavitvi mira. Jugoslovanska vlada pri tem poudarja, da ima sedanjo mejo na Odri in Nisi, ki jo je priznala tudi Vzhodna Nemčija, za dokončno poljsko-nemško mejo.

Ostali dejanski voditelji u
pora pa so sledili:

Perhat Abas je po poklicu
magister farmacije. Star je
50 let. Nekolič je bil na
njen Franciji. Leta 1938 je
osnoval Alžirsko nacionalno
univo, leta 1943 pa sestavi
svoj «Manifest alžirskih
ljudstev», v katerem se za
Alžir zahteva popolna neod-
visnost. Bil je tudi predsed-
nik «Demokratske unije al-
žirskega manifesta», član al-
žirske ljudske organizacije
tudi njen predsednik ter
poslanec alžirskega parlamen-
ta. Uporu se je pridružil od
krito že maja lani. Do ta-
daj je živel v Alžiru in za-
govarjal sporazum s Franco-
zi. Od tedaj se je odločno
predeležal za upor in bil ta

Kanceler Adenauer, ki je deli svojim pomočnikom

na volitvah v Zahodni Nem-
med volilno kampanjo p-

...žiji dobil absolutno večino,
...sčne znake v škatlicah.

pošila na vse kraje sve
misijonarje, da razširja
Kristusov nauk, italijanski
legije osvajajo Etiopijo
civilizacijo, kar ima dvojno
korist in sicer za fašistično
cesarstvo in za katoliško v
ro, Schuster sicer ni rek
da so bili Etiopci že znan
naj katoličani, niti tega, c
so fašistične legije prinaša
civilizacijo s strupenimi p
ni. Če pa tega ni omenil o
je to vedel ves svet.

